

Hoe OiRA inzetten in het dynamisch risicobeheersingssysteem?

OiRA-tools bieden ondersteuning bij het uitvoeren van een risicoanalyse, het opstellen van een actieplan en het opvolgen van preventiemaatregelen (dynamisch risicobeheersingssysteem).

Onderwerpen: [Risicobeheer](#)

©: gepubliceerd op 21.08.2024 door de redactie, prevent.be

Last change: 24.06.25

Wat zijn OiRA-tools?

OiRA staat voor *Online interactive Risk Assessment*. De OiRA-tools zijn gratis gebruiksvriendelijke online risicobeoordelingstools die bedrijven kunnen helpen bij het uitvoeren van een risicoanalyse. De tools richten zich in de eerste plaats naar KMO maar ook voor grotere grotere bedrijven zijn ze interessant.

OiRA werd ontwikkeld door het Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk (EU-OSHA). Het webplatform en bijhorende software laat toe om risicoanalyse-tools uit te werken. EU-OSHA stelt OiRA ter beschikking van de lidstaten (*focal points*), die samen met de sociale partners uit de verschillende sectoren, nationale, sectorale OiRA-tools uitwerken.

Waar kun je ze vinden?

De Europese OiRA-tools zijn beschikbaar in het Engels. De nationale OiRA-tools worden gepubliceerd in de taal of talen van het land dat ze heeft ontwikkeld. Een OiRA-tool richt zich tot een specifieke sector, een specifieke activiteit of een specifiek risico.

Alle OiRA-tools zijn beschikbaar op www.oiraproject.eu. Wil je enkel een overzicht van de Belgische OiRA-tools? Dan kan dat ook via www.uwriskoanalyse.be.

Hoe worden de Belgische tools ontwikkeld?

De FOD Werkgelegenheid is de Belgische OiRA-partner, die de OiRA-tools in nauwe samenwerking ontwikkelt met de sectoren. De uitwerking wordt begeleid door een werkgroep, bestaande uit experts uit de sector en vertegenwoordigers van het Toezicht Welzijn op het Werk. De voorbereiding van de inhoud en bijstellingen op basis van de feedback van de werkgroep worden doorgaans toevertrouwd aan een externe organisatie.

Meer over hoe OiRA worden ontwikkeld en toegepast in de praktijk: [OiRA tools: achtergrond en cijfers](#)

OiRA en Dynamisch risicobeheersingssysteem

Het uitvoeren van een [risicoanalyse](#) vormt de hoeksteen voor het [dynamisch risicobeheersingssysteem](#). De codex welzijn op het werk verplicht elke werkgever om een dynamisch risicobeheersingssysteem op te zetten bestaande uit vier elementen: uitwerking, programmatie, uitvoering en evaluatie/bijsturing ([codex, art. 1.2-3](#)). De verschillende functionaliteiten van OiRA sluiten hierbij aan. In de codex-bepalingen over dienstboden en huispersoneel is er trouwens een expliciete verwijzing naar OiRA Dienstboden: werkgevers die goed gebruikmaken van de online interactieve tool voor het opsporen van de risico's en het vastleggen en opvolgen van de preventiemaatregelen voldoen aan de verplichtingen. Een apart [globaal preventieplan](#) of [jaaractieplan](#) is dan niet nodig. De rapporten en plannen op basis van de OiRA volstaan ([codex, art. X.6-4 — X.6-5](#)).

Hoe werkt OiRA?

OiRA-tools zijn opgebouwd uit **risicostellingen**, die de werkgever kan beoordelen met 'ja' of 'neen'. De werkgever wordt gevraagd om na te gaan of het aspect in kwestie al dan niet in orde is in zijn onderneming.

Bij elke risicostelling staat een korte toelichting (waarom is dit aspect belangrijk, aandachtspunten) en verwijzingen naar verdere informatie en de relevante wetgeving.

OiRA voorziet ook voor elke risicostelling **standaardmaatregelen** die kunnen ingezet worden om het risico te beheersen. Voor die standaardmaatregelen kan aangeduid worden of ze reeds zijn toegepast in het bedrijf, of dat het risico onvoldoende beheerst is en bijkomende maatregelen nodig zijn. Daarvoor kan gekozen worden uit de standaardmaatregelen of kan een maatregel op maat worden toegevoegd.

In de OiRA-tools zit ook een **standaardbeoordeling** die de prioriteit van het risico inschat (hoog, gemiddeld, laag). De gebruiker kan die beoordeling overnemen of wijzigen.

Onderaan vind je een voorbeeld van een **risicostelling en bijhorende informatie en standaardmaatregelen**.

De werkgever kan de gegevens bewaren en ze later bijwerken of aanvullen. Hij kan een risicoanalyse ook delen met andere gebruikers, zodat zij kunnen deelnemen en opmerkingen kunnen toevoegen. Hij kan ook de externe dienst uitnodigen om zijn risicoanalyse te valideren.

Rapporten en plannen

Na het invullen van een OiRA kan je een volledig **rapport** vragen met een overzicht van alle aspecten die in orde zijn en de verschillende maatregelen die het bedrijf reeds toepast om die risico's te beheersen. Zo'n rapport is handig om bij de hand te hebben als de inspectie langskomt. Aangezien de OiRA-tool op elk moment kan aangepast worden, toont het ook de opvolging en voortgang in het bedrijf.

Het **actieplan** is een werkdocument in Excel-formaat. Het bevat de geplande acties om de risico's aan te pakken die nog niet onder controle zijn, en geeft de deadline aan voor het implementeren van de maatregelen en de persoon die verantwoordelijk is voor het toezicht. Die gegevens kunnen gebruikt worden om het **jaaractieplan** of het **globaal preventieplan** op te stellen.

De voordelen op een rijtje

- De OiRA-tools, oorspronkelijk ontworpen voor kmo's, zijn ook voor grotere bedrijven geschikt.
- De tools zijn praktisch, gebruiksvriendelijk en intuïtief, én bovendien gratis.
- Je hoeft niet de hele analyse in een keer uit te voeren: je kan starten met de analyse, opslaan, informatie zoeken, verder aanvullen, delen met anderen (voor commentaar of validatie), ...
- De rapporten die door de tool worden gegenereerd, kunnen gemakkelijk worden gebruikt om het jaaractieplan of het globaal preventieplan op te stellen.

Voorbeeld risicostelling

Deze risicostelling behoort tot de OiRA Kantoor. De OiRA richt zich naar bedrijven die hoofdzakelijk administratieve activiteiten hebben. De risicostelling is een onderdeel van de module ('hoofdstuk') gewijd aan de werkruimten. Deze OiRA werd uitgewerkt op initiatief van de FOD werkgelegenheid samen met de sociale partners en toezicht welzijn op het werk (inspectie). **Prevent** was de inhoudelijke partner in het project (inhoud voorbereiden, feedback verwerken en de inhoud online plaatsen).

Opbouw	Voorbeeld uit OiRA Kantoor
Risicostelling: te beoordelen met 'ja'/'neen' (eventueel 'niet van toepassing')	Er is voldoende verlichting die de werkruimten gelijkmatig verlicht.

Opbouw	Voorbeeld uit OIRA Kantoor
Toelichting: helpt de gebruiker om de risicostelling te beoordelen	<p>Slecht verlichte werkruimten en doorgangen zijn onveilig met vaak val- en struikelpartijen tot gevolg. Bovendien is een onaangepaste verlichting op de werkplek hinderlijk en leidt het tot gezondheidsklachten zoals hoofdpijn en oogvermoeidheid. Voldoende daglicht is een vereiste maar als dat niet kan, moet er aangepaste kunstverlichting aanwezig zijn. Voor sommige taken kan bijkomende plaatselijke verlichting nodig zijn (bv. detailwerk). Ook de kwaliteit van de verlichting is belangrijk (gelijkmatig, geen flikkering of verblinding, goede kleurweergave).</p> <p>Meer weten:</p> <ul style="list-style-type: none">• FOD Werkgelegenheid, Fiche verlichting• Beswic, Verlichting• Reeks SOBANE-strategie, Verlichting
Referentie naar de wetgeving	Codex welzijn op het werk, boek III Arbeidsplaatsen, titel 1 Basiseisen betreffende arbeidsplaatsen, hoofdstuk III Verlichting (art. III.1-31 – art. III.1-33 en bijlage III.1-2)
Inschatting prioriteit	Medium

Opbouw	Voorbeeld uit OIRA Kantoor
<p>Standaardmaatregelen</p> <ul style="list-style-type: none">• Welke maatregelen worden reeds toegepast om het risico te beheersen?• Is het risico met de beheersmaatregelen voldoende onder controle?• Bijkomende maatregelen nodig? <p>? zowel om aan te geven wat reeds wordt toegepast of om bijkomende acties te plannen, kan gekozen worden uit de voorgestelde</p>	<p>Maatregel 1: Gebruikmaken van daglicht</p> <ul style="list-style-type: none">• Bij het ontwerp/keuze van bedrijfsruimten: kiezen voor werkruimten met voldoende invallend daglicht.• Bij de inrichting rekening houden met invallend daglicht.• Ramen en lichtkoepels regelmatig schoonmaken.
<p>standaardmaatregelen of maatregelen op maat worden toegevoegd</p>	<p>Maatregel 2: Rekening houden met klachten</p> <ul style="list-style-type: none">• Input vragen i.v.m. aangename verlichting, benodigde verlichtingssterkte, voorzien van zonnewering, e.d.• Eventueel bijkomende taakverlichting voorzien op basis van individuele noden.

Opbouw	Voorbeeld uit OIRA Kantoor
<p>Maatregel 3: De verlichtingssterkte aanpassen aan de activiteiten</p> <ul style="list-style-type: none">• Rekening houden met de minimumwaarden voor verlichtingssterkte (lux) i.f.v. taken (Codex welzijn op het werk, bijlage III.1-2 of NBN EN 12464-1).• Bijkomende plaatselijke verlichting voorzien voor specifieke taken zoals detailwerk.• Advies vragen aan of lichtmeting laten uitvoeren door de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk.	

Opbouw	Voorbeeld uit OIRA Kantoor
	<p>Maatregel 4: Een gelijkmatige, kwalitatieve verlichting voorzien</p> <ul style="list-style-type: none">• geen grote contrasten, hinderlijke schaduwen• geen reflectie of verblinding• goede kleurweergave• aangepaste kleurtemperatuur (warm geel of neutraal wit i.f.v. de activiteiten)
	<p>Maatregel 5: Verlichtingsarmaturen regelmatig onderhouden</p> <ul style="list-style-type: none">• Verlichting regelmatig nakijken op hun goede werking.• Armaturen en lampen schoonhouden.• Versleten of kapotte lampen onmiddellijk vervangen.

Bron/Meer info: www.oiraproject.eu